

persona extollitur, si lepus utile animal, nulli nocens, spernitur per credulitatem. —

Tercio peccant contra hoc preceptum, qui paeta occulta contrahunt cum demonibus in ignotis signis et karakteribus. postquam enim demones expulsi sunt et eis divinus honor non impendebatur (impendatur AD), manifeste in ydolis, ipsi tamquam superbissimi suaserunt hominibus varia sigilla et signa deferenda, que et sibi allegerunt sicut volentes reputari impetrant sibi signum ab imperatore, sic videntur fecisse demones ad pingenda (impingenda B), qui sibi apparuerunt (apparuerit A) (151a) et in quibus honorantur; sicut nobiles reputant se honoratos, quando eorum arma longius et in multis partibus (parietibus?) affiguntur. — ex quo patet primo, quod, qui applicant caracteres (cicatrices ADE, auch C, aber dann korr.) tales, in eis fidem ponendo, hominibus vel bestiis contra infirmitates corporales, peccant contra hoc preceptum. secundo, qui eos ligant in collo contra febres, tercio, qui secum deferunt caracteres ignotos et signa — preter signum crucis —, ne vulnerentur aut cadant aut molestentur. quarto, qui deferunt hujusmodi secum, ut diligantur, vel inspicunt in domo mane, antequam exeunt, credentes, quod ex hoc sint grati hominib[us] et placentes, sicut certe figure habentur ad ista, diabolica fraude composite. quinto, qui (ut AD) hujusmodi deferunt vel in domibus tenent, credentes se ex istis fortunari et divitiis habundare. sexto, qui scribunt hujusmodi verba vel signa ad poma vel oblatas, vel ponunt in vinum ebibendo contra infirmitates.¹⁾ et sic in multis aliis stulticiis, quas Dei preceptum confundit — ex quo patet septimo, (151b) quod graviter peccant contra hoc preceptum, qui arte pessina faciunt signa ignota ad ymagines cereas²⁾ diaboli adjutorio ad provocandum homines ad illicitos amores vel ad induendum eis infirmitates corporales, ut alii affligantur maleficiati, quos Deus aliquando a diabolo permittit affligi propter peccata sua et aliorum incantatorum perfidiam. sicut de certo scio me in loco quodam audisse, servasse quandam (mulierem?) ymaginem in cista caute: que (imago) dum pungebatur in parte membra, in eodem membro (homo) gravem sensit dolorem. item gravissime peccant, qui per vestes hominis vel crines ipsius vel unguies vel herbas procurare volunt alios ad sui amorem³⁾ vel e converso infirmitates⁴⁾, quia ista ex se nichil faciunt, tamen neque angeli boni, qui hominibus pocius prodesse quam nocere volunt. ideo ingerunt se occulto diaboli, Deo permittente, propter peccata maleficiati et malam fidem malefici. —

1) Die Verwendung von Charakteren = Buchstaben und Figuren (wie deren die Hss. viele übermitteln) wird hier ziemlich erschöpfend gruppiert und aufgezählt; vgl. Schindler, Der Aberglaube des Mittelalters S. 123—140 und Wuttke passim.

2) Über Zauber mit Wachsbildern vgl. Zeugnisse Bertholds S. 28, dazu noch Zeitschrift des Vereins für Volkskunde 9, 332f.

3) Wuttke 548 ff. — 4) Wuttke 512f.